

Studijski program: JKK, Opšta književnost i teorija književnosti
Izborni predmet **Šekspir i renesansna drama u Evropi I: istorijske drame i komedije (grupe 08, 06 i ceo JKK)**

Školska godina 2025/2026

III semestar

Nastavnik: prof. dr Zorica Bečanovic-Nikolić

Shema bodovanja: pohađanje nastave 10, aktivnost na času 5, seminarski rad 25, pismeni ispit u vidu testa 60.

Teme za seminarske radove i literatura:

1. Paradoks privlačnosti negativnog junaka: *Ričard III*

Nikola Milošević, *Negativan junak*, Beograd: Vuk Karadžić 1965, i druga izdanja; Veselin Kostić, „Istorijske drame“ i „*Ričard III*“, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd: SKZ 1994. Jan Kot, „Kraljevi“, *Šekspir naš savremenik*, Beograd: SKZ 1963, i druga izdanja; Wyndham Lewis, *The Lion and the Fox*, London 1966, Parts II&III

2. Elementi istorijske drame i elementi tragedije u *Ričardu III*

Marta Frajnd, *Istorija u drami, drama u istoriji*, Novi Sad, Beograd: Prometej, Sterijino pozorje, Institut za književnost 1996, str. 5-75, ili Marta Frajnd, „Odlike istorijske drame“, *Književna kritika* br. 4, 1987; Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd SKZ 1994; Jan Kot, „Kraljevi“, *Šekspir naš savremenik*, Beograd: SKZ, 1963, i druga izdanja.)

3. Istorija i politika u *Ričardu III*: dejstvo providenja i/ili makijavelizam

Nikola Milošević, *Negativan junak*, Beograd: Vuk Karadžić 1965, i druga izdanja; Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd: SKZ 1994; Wilbur Sanders, „Providence and Policy in *Richard III*“, *The Dramatist and the Received Idea*, Cambridge: Cambridge University Press, 1968, 72-100. Isaija Berlin, „Makijavelijeva originalnost“, 1. i 2. deo, preveo Vladimir Gligorov, *Delo*, knjiga/godina XXVIII, br. 2, 3, 4; Bogdan Suhodolski, „Čovek kao društveno bice“ u: *Moderna filozofija čoveka*, Beograd: Nolit 1972, str. 350-357.

4. Lik Falstafa u *Prvom i Drugom delu Henrika IV*

V. Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd: SKZ 1994; M. Bahtin, „Uvod“, *Stvaralaštvo Fransoa Rablea i narodna kultura srednjeg veka i renesanse*, preveli Ivan Šop i Tihomir Vučković, Beograd: Nolit 1978; Zorica Bečanovic-Nikolić, „Bredlijev Šekspir“, „Džon Dover Vilson: rasprava o Falstafu“, „Čitanja istorijskih drama u svetlu nove kritike“, „Ka promeni paradigme“, „Bahtin i tumačenja Šekspirovih istorijskih drama: karneval i

heteroglosija“, *Šekspir iza ogledala*, Beograd: Geopoetika 2007, str. 87-92; 139-146; 163-179; 180-217, 343-357; Graham Holderness, „*Henry IV: Carnival and History*“, *Shakespeare's History Plays*, ed. by Graham Holderness, New Casebooks, London: Macmillan 1992, 151-164.

5. Falstaf i karnevalizacija

Veselin Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd: SKZ 1994; M. M. Bahtin, „Uvod“, *Stvaralaštvo Fransa Rablea i narodna kultura srednjeg veka i renesanse*, preveli Ivan Šop i Tihomir Vučković, Beograd: Nolit 1978; Zorica Bečanović-Nikolić, „Bahtin i tumačenja Šekspirovih istorijskih drama: karneval i heteroglosija“, *Šekspir iza ogledala*, Beograd: Geopoetika 2007, str. 343-364; Graham Holderness, „*Henry IV: Carnival and History*“, *Shakespeare's History Plays*, ed. by Graham Holderness, New Casebooks, London: Macmillan, 1992, 151-164.

6. Politika u Prvom i Drugom delu Henrija IV: ideali srednjovekovnog viteštva i real-politički principi ranog modernog doba, Ognjanin i Hal

V. Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd SKZ: 1994; Isaija Berlin, „Makijavelijeva originalnost“, 1. i 2. deo, preveo Vladimir Gligorov, *Delo*, knjiga/godina XXVIII, br. 2, 3, 4; Bogdan Suhodolski, „Čovek kao društveno biće“ u: *Moderna filozofija čoveka*, Beograd: Nolit 1972, str. 350-357; Zorica Bečanović-Nikolić, „Ka promeni paradigme“, *Šekspir iza ogledala*, Beograd: Geopoetika 2007, 180-217; Derek Cohen, „*Henry IV Part I: Rituals of Violence*“, *Shakespeare's History Plays*, ed. by Graham Holderness, New Casebooks, London: Macmillan 1992, 136-150.

7. San letnje noći (Snoviđenje u noć ivanjsku): metateatralni i metapoetički elementi

V. Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd: SKZ 1994; Z. Milutinović, *Metateatralnost*, Beograd: SIC 1994; Zorica Bečanović-Nikolić, „Vazdušasto ništa“, *Šta čini dobru knjigu*, Narodna biblioteka Srbije, Beograd 2007, 95-11; Odlomci o SLN u: Kenneth Muir, *Shakespeare's Comic Sequence*, Liverpool University Press, 1979; Bertrand Evans, *Shakespeare's Comedies*, Oxford at the Clarendon Press, 1960; John Russel Brown, *Shakespeare and his Comedies*, Methuen & Co, 1957; Stratford-upon-Avon Studies 14, *Shakespearean Comedy*, London: Edward Arnold, 1972.

8. San letnje noci (Snoviđenje u noć ivanjsku): vrste ljubavi

V. Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd: SKZ 1994; J. Kot, „Slepi kupidon i Zlatni magarac“, *I dalje Šekspir*, Novi Sad: Prometej, 1994; Mordekaj Markus, „Snoviđenje u noć ivanjsku“, Treći program, br. 75, IV, 1987, Temat: *Šekspir i psihoanaliza*, str. 243-251; Odlomci o SLN u: Kenneth Muir, *Shakespeare's Comic Sequence*, Liverpool University Press, 1979; Bertrand Evans, *Shakespeare's Comedies*, Oxford at the Clarendon Press, 1960; John

Russel Brown, *Shakespeare and his Comedies*, Methuen &Co, 1957; *Stratford-upon-Avon Studies 14, Shakespearean Comedy*, London: Edward Arnold 1972.

9. Odnos pravde i milosrđa u komediji *Mletački trgovac*

V. Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd: SKZ 1994, i druga izdanja; Norman Rabkin, "Meaning and The Merchant of Venice", in: *Shakespeare and the Problem of Meaning*, Chicago: The University of Chicago Press 1981. Sigurd Burckhardt, "The Gentle Bond", *Shakespearean Meanings*, Princeton: Princeton UP 1968, 206-236. Takođe i: Odeljci o MT u: Kenneth Muir, *Shakespeare's Comic Sequence*, Liverpool University Press, 1979; Bertrand Evans, *Shakespeare's Comedies*, Oxford at the Clarendon Press, 1960; John Russel Brown, *Shakespeare and his Comedies*, Methuen &Co, 1957; *Stratford-upon-Avon Studies 14, Shakespearean Comedy*, London: Edward Arnold, 1972; Takođe i: Twentieth Century Interpretations of *The Merchant of Venice*, ed. by Sylvan Barnet, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 1970. (C.L. Barber, Frank Kermode, A.D. Moody, Nevil Coghill)

10. Stranac u Veneciji: pitanja rase i vere u *Mletačkom trgovcu*

V. Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd: SKZ, 1994; Leslie A. Fiedler, *Stranger in Shakespeare*, Paladin, 1973.
Gil Anidžar, "Dva tela neprijatelja", *Jevrejin, Arapin, istorija neprijatelja*, Beograd: Beogradski krug & CZKD 2006, str. 230-255.
Takođe i: Odeljci o MT u:
Kenneth Muir, *Shakespeare's Comic Sequence*, Liverpool University Press, 1979;
Bertrand Evans, *Shakespeare's Comedies*, Oxford at the Clarendon Press, 1960;
John Russel Brown, *Shakespeare and his Comedies*, Methuen &Co, 1957;
Stratford-upon-Avon Studies 14, Shakespearean Comedy, Edward Arnold, London, 1972; Takođe i: Twentieth Century Interpretations of *The Merchant of Venice*, ed. by Sylvan Barnet, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 1970. (C.L. Barber, Frank Kermode, A.D. Moody, Nevil Coghill).

11. Rod i promena rodni uloga: prerašavanje žena u *Mletačkom trgovcu* i *Kako vam drago*

V. Kostić, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd SKZ 1994; J. Kot, „Rozalindin pol“, *I dalje Šekspir*, Novi Sad: Prometej 1994; B. Dojčinović, „Pojam roda“, *Ginokritika*, Beograd: Književno društvo „Sveti Sava“, 1993. Juliet Dusinberre, *Shakespeare and the Nature of Women*, London–Basingstoke: Macmillan 1979; Phyllis Rackin, „Shakespeare's Crossdressing Comedies“, *A Companion to Shakespeare's Works: Volume III The Comedies*, eds. Richard Dutton and Jean E. Howard, Oxford: Blackwell 2003, 114-136; Peter B. Erickson, „Sexual Politics and the Social Structure in As You Like It“, *Shakespeare's Comedies*, ed. Gary Waller, London–New York: Longman, 1991, 156-167.

12. Položaj i uloga lude u komediji *Kako vam drago*

V. Kostić, „Komedije“, i „Kako vam drago“, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, SKZ, Beograd 1994; J. Kot, „Slepi kupidon i Zlatni magarac“, „Rozalindin pol“, *I dalje Šekspir*, Prometej, Novi Sad 1994; Gareth Lloyd Evans, “Shakespeare’s Fools: The Shadow and the Substance of Drama”, *Stratford-upon-Avon Studies 14, Shakespearean Comedy*, Edward Arnold, London, 1972.

Uputstva za izradu:

Studenti dobijaju dvanaest tema od kojih 11. decembra 2025. treba da prijave jednu. Do kraja semestra treba da predaju rad od 5 do 7 (maksimum) kucanih strana, sa proredom 1,5 (oko 9000 do 13600 slovnih znakova sa razmacima / *characters with spaces*). Prihvaćen seminarski rad nosi maksimalno 25 poena). Nije potrebno saopštavati opšte informacije o piscu i delu. Tekst treba odmah da uvede problem koji je istaknut u naslovu i da, potom, poente koje se nalaze u pročitanoj literaturi, zajedno sa sopstvenim zapažanjima, prenese čitaocu. Korišćena literatura se navodi u fusnotama i u spisku literature, prema sledecim pravilima:

U fusnotama:

Analizirano delo

Ako je delo objavljeno u pojedinačnom izdanju:

Ime i prezime autora, *Naslov dela kurzivom*, (ako je drama u pitanju, čin i scena), preveo/la, mesto: naziv izdavača i godina izdanja, br. stranice/a.

Primer:

Viljem Šekspir, *Ričard III*, preveli Živojin Simić i Sima Pandurovic, Mesto: Izdavač i godina izdanja, br. str.

Ako je delo objavljeno u sabranim, izabranim, celokupnim delima, naslov drame se stavlja pod navodnike, a naziv celokupnih dela se piše kurzivom.

Viljem Šekspir, „Ričard III“, preveli Živojin Simić i Sima Pandurović, *Celokupna dela*, knjiga VI, Beograd: BIGZ, Narodna knjiga, Nolit, Rad 1978, str.

Ako se već u sledećoj fusnoti citira isto delo, piše se: Isto, čin i scena, br. strane iz navedenog izdanja.

Ako se potom citiraju drugi izvori, a onda je potrebno ponovo navesti isto delo, ne ponavlja se puna informacija, već se navodi skraćeno: „Ričard III“ ili *Ričard III*, čin i scena, i br. str.

Sekundarna literatura

Upućivanje na tekst iz zbirke oglada/hrestomatije/zbornika/časopisa:

Ime i prezime autora, naslov teksta koji se citira pod navodnicima, naslov cele publikacije kurzivom, mesto: naziv izdavača i godina izdanja, br. stranice/a.

Primeri:

- tekst iz zbirke oglada:

Jan Kot, „Kraljevi“, *Šekspir naš savremenik*, Beograd: SKZ 1963, str. –

- tekst iz casopisa:

Mordekaj Markus, „Snoviđenje u noć ivanjsku“, *Treći program*, br. 75, IV, 1987, str. –

Upućivanje na mesto iz monografske studije:

Ime autora, *Naslov studije kurzivom*, mesto: naziv izdavača, i godina izdanja, br. stranice.

Mihail Bahtin, *Stvaralaštvo Fransoa Rablea i narodna kultura srednjeg veka i renesanse*, preveli Ivan Šop i Tihomir Vuckovic, Beograd: Nolit 1978, str—

U spisku literature se poštuju ista pravila sa sledećim izuzecima:

Imena autora se u spisku literature navode po abecednom ili azbučnom redu, pa se, stoga, piše prvo prezime pa onda ime autora. U spisku literature se brojevi stranica navode samo ako je potrebno locirati pojedinačni tekst. U ovom slučaju se mogu navesti i cele publikacije.

Primer:

Kostić, Veselin, *Stvaralaštvo Viljema Šekspira I*, Beograd: SKZ 1994.

Kot, Jan, *Šekspir naš savremenik*, Beograd: SKZ 1963.

24.11.2025. ZBN